

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Rektorn vid Söderporten 4-9
peter.kalvehed@edu.norrkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Söderporten 4-9
i Norrköpings kommun

Tillsyn i Söderporten 4-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrköpings kommun under 2012/2013.

Söderporten 4–9 besöktes av Skolinspektionen den 21 och den 26 mars 2013.

Fakta om skolan

Söderporten ligger i Norrköpings södra kommundelar i området Hageby. Skolan omfattar undervisningen från förskoleklass till årskurs 9. I skolan finns även två s.k. internationella klasser, en för årskurserna 1–3 och en klass för årskurserna 4–6. I Söderportens skola finns även grundsärskola för årskurserna 1–6 samt fritidshem.

Skolan är indelad i två skolenheter och har två rektorer som ansvarar för var sin enhet. Detta beslut omfattar rektors ansvar för årskurs 4–9 samt de två internationella klasserna. Antal elever i årskurserna 4–9 är 334, fördelade på tre parallella klasser i årskurs 4,5,7 och 8 samt två parallella klasser i årskurs 6 och 9. Lärarna är indelade i tre arbetslag som leds av en arbetslagsledare.

Enligt nationell statistik nådde 63 procent av alla elever i årskurs 9 målen i samtliga ämnen år 2012. Nationell statistik visar behörighet till att söka gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program. Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program vid Söderporten ligger i nivå med värdet för riket år 2012.

Den genomsnittliga meritpoängen var 200,3 år 2012 vilket är något lägre än riket i övrigt. Flickornas meritvärde samma år var 220,2 medan pojkarnas var 161,9. Andelen pojkar som inte nådde målen i de naturorienterade ämnena varierade mellan 23 och 38 procent. Motsvarande resultat för flickorna visar att 12 procent inte nådde målen i biologi och 16 procent i fysik medan alla flickor nådde målen i kemi. I de samhällsorienterade ämnena nådde alla elever målen i historia, religion och samhällskunskap medan 15 procent av pojkarna inte nådde målen i geografi.

Utifrån skolans egen sammanställning av måluppfyllelsen för årskurs 9 framgår att 56 procent av eleverna nådde målen i svenska och 38 procent nådde målen i svenska som andraspråk 2012. Skolan når låga resultat i moderna språk. Under perioden 2008–2012 har mellan 38 och 56 procent av eleverna nått kunskapskraven i moderna språk enligt skolans egen statistik. Samma källa visar att mellan 46 och 67 procent har nått kunskapskraven i svenska under perioden. Andelen elever som nått kunskapskraven i svenska som andraspråk har varierat mellan 25 och 47 procent åren 2008–2012. Förutom i svenska och svenska som andraspråk samt modersmål är det låga resultat i biologi och fysik där 79 respektive 74 procent av eleverna når kunskapskraven år 2012.

Någon sammanställning av måluppfyllelsen för årskurs 6 har inte redovisats. Däremot redovisas låga resultat från de nationella proven för årskurs 6.

Helhetsbedömning

Den nationella statistiken över skolans resultat visar att 63 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i samtliga ämnen 2012. Förutom de låga resultaten från de nationella proven för årskurs 6 finns inga sammanställningar som kan visa hur väl eleverna når kunskapskraven. För att förbättra elevernas resultat och skapa goda förutsättningar för eleverna att nå kunskapskraven måste skolans kvalitetsarbete förbättras. Ytterligare insatser krävs således för att sammanställa och analysera resultaten i alla ämnen för att identifiera utvecklingsområden som kan leda till en högre måluppfyllelse.

Rektorn är i sin roll som pedagogisk ledare väl insatt i skolans verksamhet och finns tillgänglig för elever och personal. Tillsynen visar dock på behov av ytterligare insatser från rektors sida för att förbättra lärarnas kompetens inom området bedömning och betygssättning. I detta arbete ingår att ge lärarna stöd inför betygssättningen, speciellt avseende bedömning och betygssättning i årskurs 6. Det omfattar också insatser för att förbättra innehållet i de skriftliga individuella skriftliga utvecklingsplanerna. Dessa dokument måste i större utsträckning utformas så att de underlättar för fortsatt lärande och utveckling.

Skolenheten bedriver i vissa delar ett gott arbete med att motverka kränkande behandling. Personalen agerar när det händer något och åtgärder vidtas. Det finns också system för att kartlägga de olika verksamheternas behov. För att öka måluppfyllelsen och skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero måste rektorn säkerställa att skolan varje läsår identifierar konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling utifrån verksamheternas specifika behov, att alla åtgärder som genomförs följs upp och utvärderas samt att detta dokumenteras i planen mot kränkande behandling. Vidare måste det finnas rutiner för hur personalen ska dokumentera disciplinära åtgärder och rapportera uppgifter om kränkande behandling.

Slutligen konstaterar Skolinspektionen att det kvarstår brister som påtalats i Skolverkets beslut efter utbildningsinspektionen i maj 2008 (dnr 53-2007:1393). Ett exempel på ett område där brister fortfarande finns kvar är skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Säkerställa att utformningen av elevernas inflytande anges i planeringen av verksamheten och att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ett ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Säkerställa att eleverna har ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten, som en del av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att skolan har forum för samråd med eleverna och eleverna ges möjlighet att påverka arbetsätt och arbetsformer. Det är lärarna som planerar undervisningens innehåll och utarbetar lokala pedagogiska planeringar för ett ämne eller ämnesområde. Eleverna ges dock inte utrymme att delta i detta arbete och ges inte heller på något annat sätt möjlighet att påverka innehållet i undervisningen. Vidare saknar Söderporten en dokumenterad planering för den närmare utformningen av elevernas inflytande vid skolan.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att eleverna inte ges ett tillräckligt aktivt inflytande över utbildningen.

Författning

4 kap. 4, 6, 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att skolan dokumenterar disciplinära åtgärder i enlighet med författningarnas krav.
- Säkerställa att skolan har rutiner för att rapportera signaler om kränkande behandling till huvudmannen.
- Säkerställa att det finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Disciplinära åtgärder

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn eller lärare får enligt särskilda bestämmelser i skollagen vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. I grundskolan får en lärare t ex visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren. Vidare framgår att denna disciplinära åtgärd ska dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Dokumentation av disciplinära åtgärder utgör ett stöd i arbetet med att tillförsäkra elever trygghet och studiero. Det är bland annat ett underlag för att kunna sätta in stödåtgärder samt även ge berörda parter en möjlighet till insyn. Dokumentationen av disciplinära åtgärder vid skolan ska ske på ett lämpligt och användbart sätt. Enligt Skolinspektionen behöver skolan rutiner för hur detta ska ske.

Tillsynen visar att det har hänt att lärare vidtar disciplinära åtgärder om elever stör undervisningen. Exempelvis har lärarna omhändertagit mobiltelefoner och visat ut elever från klassrummet. Lärarna uttrycker en osäkerhet om vad man som lärare får och är skyldig att göra när det gäller disciplinära åtgärder. Skolan saknar rutiner för arbetet med disciplinära åtgärder och hur dessa ska dokumenteras på ett systematiskt sätt.

Skolinspektionen bedömer att disciplinära åtgärder inte dokumenteras i enlighet med författningarnas krav.

Målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Inom ramen för varje särskild verksamhet ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Som en del i detta arbete framgår av skollagen att det ska genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Vidare framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor respektive huvudmannen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att i det förebyggande arbetet ingår att regelbundet kartlägga elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av bland annat kränkande behandling. Vidare måste skolan analysera kartläggningen för att identifiera risker för kränkande behandling. I samband med analysen ska även tidigare insatser utvärderas och utifrån de identifierade riskerna ska

skolan formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet. Vidare ska skolan planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och även bestämma vem som ansvarar för respektive insats. Skolan ska också se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen, analysen samt när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Skolan har under många år arbetat enligt organisationen Friends modell och kallar sig för en "Friendskola". Skolan har ett trygghetsteam och alla klasser har utsett elever som "Friendsrepresentanter". Elevernas uppgift är att vara en trivselsfaktor i klassen, visa att de bryr sig om sina klasskamrater och berätta för de vuxna på skolan om någonting händer. Tillsynen visar vidare att skolenheten gör terminsvisa kartläggningar av elevernas trygghet och trivsel genom elevenkäter och vid de hälsosamtal som skolsköterskan genomför. Av intervjuer framgår att eleverna i stort känner sig trygga på skolan, men att det finns barn som utsätts för kränkande behandling. Personalen agerar alltid när någonting händer och alla händelser och åtgärder följs upp och utvärderas på individnivå.

Tillsynen visar vidare att skolan tidigare tagit fram förslag på åtgärder bland annat gällande trygghet, som exempel kan nämnas "att det alltid ska vara vuxna i omklädningsrummen". Tillsynen visar dock att denna åtgärd inte fungerar i praktiken. Ansvariga för arbetet mot kränkande behandling har inte analyserat och sammanfört de olika kartläggningar som görs och inte heller tagit fram konkreta mål och åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Av samma allmänna råd som nämnts ovan framgår att grunden för en genomtänkt och användbar plan mot kränkande behandling är ett aktivt främjande och förebyggande arbete. Arbetet med att motverka kränkande behandling ska ingå som en del av skolans kvalitetsarbete och bestå av planering, uppföljning och utveckling. Planen kan därför användas som dokumentation i det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare nämns att för att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i skolans plan mot kränkande behandling. Viktigt är också att planen avspeglar och utgår från förhållandena i varje enskild verksamhet.

Inte heller av skolenhetens plan mot kränkande behandling kan utläsas hur man arbetar med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan har en gemensam plan för båda skolenheterna som benämns "Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling 2012/2013 – grundskola, grundsärskola och fritidshem". Planen är generellt skriven och inriktad på grundskolans verksamhet, varken grundsärskolans eller fritidshemmets verksamhet synliggörs i planen. Vidare saknar planen konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Den elevenkät som skolan genomför två gånger varje läsår innehåller allmänna frågor om trivsel, men saknar konkreta frågeställningar om kränkande behandling. Vidare saknar planen en redogörelse av hur föregående års insatser genomförts.

Planen innehåller inte heller några rutiner för personalens och rektorns anmälningskyldighet. Av intervju med rektorn har framkommit att personalen under innevarande läsår anmält händelser till rektorn där elever upplevt sig kränkta, men att rektorn inte anmält dessa vidare till huvudmannen. Rektorn har för avsikt att börja göra detta en gång varje månad.

Enligt Skolinspektionens bedömning är detta allt för sällan. Av samma allmänna råd som nämnts ovan framgår att eftersom anmälningsskyldigheten gällande kränkande behandling är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna måste även anmälan ske skyndsamt.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan inte arbetar tillräckligt med att förebygga och förhindra kränkande behandling för att tillförsäkra alla elever en trygg skolmiljö. Inte heller uppfyller skolans plan mot kränkande behandling författningarnas krav. Rutiner för personalens och rektors skyldighet att anmäla uppgifter om kränkande behandling saknas och kan lämpligen skrivas in i skolans plan mot kränkande behandling.

Författning

5 kap. 6 och 24 §§ skollagen

6 kap. 6,7,8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att studiehandledning på modersmålet ges till alla elever som har behov av det.
- Säkerställa att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta gäller oberoende av vilket ämne eleven har svårighet att nå kunskapskraven i. Av skollagen framgår att en elev ska ges särskilt stöd om en utredning visar att en elev är i behov av detta.

Studiehandledning på modersmålet

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2009:15) med kommentarer för utbildning av nyanlända elever, betonas vikten av att skolan arbetar medvetet med att underlätta den nyanlända elevens lärande i alla ämnen.

Av tillsynen framgår att det finns en struktur för att anmäla till rektorn när en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. För elever som är i behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram. Det finns dock inga tydliga rutiner för att elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får detta stöd. Av intervjun med rektorn framgår att eleverna i de internationella klasserna får studiehandledning på modersmålet medan det inte är säkerställt att detta behov utreds och ges i de övriga klasserna.

Åtgärdsprogrammets innehåll

Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av åtgärdsprogrammen framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utformas i enlighet med författningen.
- Säkerställa att lärarna är väl förtrogna med regelverket som gäller för betygssättning och får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.
- Säkerställa att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och att det framgår av den individuella utvecklingsplanen vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt det är möjligt.

Motivering

Skriftlig bedömning

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i de fall ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Av förarbetena (Skr. 2001/02:188) framgår att ett sådant dokument ska styrka den arbetsinsats som eleven gjort och de kunskaper som eleven har, vilket är betydelsefullt för självkänsla och självbild. Vidare beskriver den elevens studieutveckling, innehåller information om vilka mål som uppnåtts under grundskoletiden samt redovisar vilka stödåtgärder som satts in. Det blir också en viktig information för mottagande personal i gymnasieskolan så att eleven så snart som möjligt kan få den kompletterande stöd som behövs för att nå minst godkänt. Även i budgetpropositionen 2003/04 beskrivs syftet med en skriftlig bedömning. Ett exempel som nämns är att om ett språkval har avbrutits så att betyg inte kan sättas, ska eleven istället få en skriftlig bedömning som ska redovisa vilka kunskaper och färdigheter eleven tillägnat sig i ämnet.

Enligt Skolinspektionen är syftet med en skriftlig bedömning att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till målen eller kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i

varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått.

Det är särskilt viktigt att en skriftlig bedömning tydligt och konkret synliggör vilka kunskaper eleven tillägnat sig, eftersom det är ett dokument som inte bara riktar sig till elev och vårdnadshavare, utan t ex kan användas vid övergång till gymnasieskola eller för att visa en arbetsgivare vilka kunskaper eleven har.

Skolinspektionen har tagit del av Söderportens skriftliga bedömningar. Samtliga bedömningar utgår från tidigare kursplaner och är utformade på samma sätt oavsett ämne. Av bedömningen framgår alla de mål som eleven ska ha uppnått i slutet av det nionde skolåret enligt kursplanen för respektive ämne. Målen är numrerade och under rubriken "Följande mål har eleven uppnått" anges de mål eleven uppnått genom att ange siffran för målet.

Skolinspektionen konstaterar att skolans skriftliga bedömningar inte utgör en fullständig bedömning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanens mål och betygskriterier för ämnet (numera kunskapskrav). Detta eftersom bedömningen saknar en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av betygskriterierna/kunskapskraven som eleven inte nått.

Skolinspektionen bedömer att skolans skriftliga bedömningar inte utformats i enlighet med författningens krav.

Lärarnas insikter i skolväsendets föreskrifter om bedömning och betygssättning

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med författningarna. Av prop. 2009/10:165 framgår att rektorn ska se till att lärarna är väl förtrogna med det regelverk som gäller och i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Enligt Lgr 11 ska lärarna utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper vid bedömning och betygssättning. Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att lärare och annan personal genom kompetensutveckling har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av tillsynen framgår att det har genomförts insatser på kommunövergripande nivå för att förbättra lärarnas kompetens inom området bedömning och betygssättning. Trots detta framgår av samtliga intervjuer med lärarna att behovet av ytterligare kompetensutveckling inom området kvarstår. Av intervjuerna framgår att flertalet lärare efterfrågar detta men behovet accentueras i de årskurser där betyg sätts första gången. Det framgår vidare att lärarna på eget initiativ samverkar på flera olika sätt men efterfrågar fler möjligheter att diskutera bedömningsfrågor i olika forum tillsammans med rektorn.

Av elevintervjuer framgår att de har sett exempel på när lärarna samverkar i bedömningen av elevernas kunskaper. Samtidigt finns också exempel när lärarna informerar olika om kunskapskraven för att nå betygsstegen. Det varierar hur mycket underlag läraren beskriver och när informationen kommer. Eleven kan t.ex. få informationen om sin kunskapsnivå alltför sent för att kunna förbättra och nå ett högre betyg. Flertalet elever anger dock att de får information i god tid. Det finns också utsagor från elevin-

tervjuer som indikerar att lärarna är återhållsamma med att sätta de högre betygsstegen i årskurs 6 och 7.

Sammanfattningsvis vittnar såväl lärares som elevers påståenden att insatser behövs för att skapa bättre förutsättningar för en likvärdig betygssättning. Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte i tillräcklig utsträckning arbetar för en likvärdig betygssättning.

Skriftliga individuella utvecklingsplaner

Skriftliga individuella utvecklingsplaner utgör en del av skolans fortlöpande arbete med att informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av tillsynen framgår att lärarna genomför utvecklingssamtal i början av varje termin och i samband med dessa utarbetas skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna. De skriftliga omdömena lämnas till eleverna och elevernas vårdnadshavare i slutet av varje termin. På höstens utvecklingssamtal utgår man sedan från vårens omdömen och på våren utgår man från höstens omdömen. Detta medför att lärarnas omdömen om elevernas kunskapsutveckling kommer samtidigt eller efter att terminsbetyget har satts.

En granskning av de skriftliga individuella utvecklingsplanerna visar att kvaliteten varierar i de omdömen som lärarna skriver. Vissa omdömen ger god information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till centralt innehåll och kunskapskrav. Andra omdömen innehåller ingen redogörelse av elevens kunskapsutveckling utan beskriver t.ex. istället att eleven "har deltagit vid planering och genomförande av arbetsuppgifter". Det finns också exempel på omdömen som beskriver elevers beteende i form av "bidra till arbetsro och sluta leka på lektionerna och behöver fokusera på arbetet, glad och trevlig i sitt bemötande och visar intresse och nyfikenhet för ämnet".

Av lärarintervjuer framgår att skolan har genomfört åtgärder i syfte att förbättra innehållet i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna. Det finns bl.a. stöd för skrivandet för att planerna ska vara lika i sin utformning. Flera utsagor i lärarintervjuerna vittnar om att lärare tycker att detta begränsar möjligheterna att synliggöra elevernas kunskapsutveckling. Av intervjun med rektorn framgår att man använder ett för kommunen gemensamt system, Dexter, för att skriva skriftliga individuella utvecklingsplaner och att det återstår en del insatser innan detta fungerar fullt ut.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan inte informerar eleven och elevens vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling i enlighet med författningarnas krav.

Författning

2 kap. 34 § skollagen

3 kap. 14 § skollagen

10 kap. 13 och 22 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Bedömning och betyg, 2.8 Rektors ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att skolans kvalitetsarbete är dokumenterat på skolenhetsnivå.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt författningarnas krav. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsåtgärder. Vidare bör rektorn skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Det är angeläget att rektorn ser till att den dokumentation som personalen gör i olika delar av kvalitetsarbetet systematiseras och sammanställs så att den går att analysera. Personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete för att ha möjlighet att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling. Vidare betonas vikten av att analysera orsaken till skillnader mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanen.

Av intervju med rektorn framgår att det finns behov av att förbättra dokumentationen av skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolan har redovisat måluppfyllelsen för årskurs 9 men det saknas sammanställningar för årskurs 6. Av intervjuer med lärare och rektor framgår vidare att lärarna gör uppföljningar på individ- och gruppnivå men det saknas övergripande sammanställningar och analyser på skolnivå. I flera intervjuer hänvisas till att man muntligen utvärderar undervisningen men dokumenterar inte på ett systematiskt sätt. Det finns dock en viss systematik i att utvärdera det särskilda stödet kontinuerligt. Någon analys utifrån detta har dock inte redovisats. Rektorn menar också att det finns en ganska god bild av skolans resultat genom den information som redovisas i dialogen med personalen t.ex. i medarbetarsamtal. Skolan har också via kommunens gemensamma verktyg för utvärdering gjort sammanställningar som utgår från elevernas och personalens skattningar av frågeställningar om attityder och förhållningssätt.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att skolan på flera sätt utvärderar undervisningen och dess förutsättningar. Skolinspektionen bedömer dock att det saknas sammanställningar och analys av utvärderingar på skolenhetsnivå som kan leda till prioriterade åtgärder i syfte att förbättra måluppfyllelsen.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Säkerställa att undervisningen i språkvalet sker i enligt författningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas språkval. Av skolförordningen framgår att huvudmannen som språkval ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. En elev får i stället för ett språk som erbjudits välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk.

Av tillsynen framgår att skolan inom ramen för språkval erbjuder s.k. basengelska för elever som behöver förstärka sina kunskaper i engelska. Av intervjuer med lärare framgår vidare att man under tiden för språkval i engelska har arbetat med ett ämnesövergripande projekt i svenska och de samhällsorienterande ämnena.

Skolinspektionen påpekar vikten av att undervisningen inom ramen för skolans språkval ger eleverna möjlighet att studera ett främmande språk eller modersmål, svenska, svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk. Det är t.ex. inte i enlighet med bestämmelserna att använda tiden för språkval som särskilt stöd. Särskilt stöd ska kunna ges i alla ämnen inklusive språkval.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inom ramen för språkval inte genomförs i enlighet med bestämmelserna.

Författning

9 kap. 5-6 §§ skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).